

KLĀNU

OŠUPES PAGASTA PĀRVALDES
INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

vestis

2019. gada oktobris Nr. 5 (219)

Kultūras ziņas

15. novembrī plkst. 20.00

Degumnieku tautas namā
Latvijas valsts proklamēšanas
gadadienai veltīts sarīkojums ar
pašdarbības kolektīvu

koncertu

Svētku balle

kopā ar grupu „Galaktika”

leeja uz pasākumu bez maksas

Sakarā ar Madonas novada
bāriņtiesas reorganizāciju Madonas
novadā Ošupes pagasta bāriņtiesas
darbinieks vairs nav
Anda Vaska.

**Bāriņtiesas pārstāvja pienākumus
Ošupes pagastā veic
Marta Stalīdzāne.**

Darba laiks
otrdienas, ceturtdienas 8:00 – 12:00.

Nepieciešamības gadījumā
zvanīt – 26363445.

Saziņai e-pasts
marta.stalidzane@madona.lv

Sakarā ar Latvijas Pasta
vērsto politiku Degumnieku
pasts 28. novembrī tiek slēgts.
Tuvākās pasta nodaļas Lubāna un
Barkava.

Sveicināti rudeni!

Jebkurā gadalaikā mēs atradīsim ko skaistu, apjūsamo un arī ko nīstamu. Viss gada ritums jau no sendienām ir ar savām paražām un tradīcijām sakārtots. Svinamās dienas reizēm nāk klāt, citas pamazām zūd. Tikko vairākos kapos norisinājās svētku vakari, kas liek aizdomāties par to neredzamo līniju starp mums un dvēselēm, padomāt par saviem tuvajiem, kas vairs nav ar mums. Zemeslode būs ierīpojusi veļu laikā, kad latvietim ir svarīgi svētki – dzimtās zemes Latvijas dzimšanas diena – 18. novembris, kad lepojamos ar saviem panākumiem, apkārtējo ļaužu sniegumu un priecājamies par savu sētu un pagastu. Un vēl pavisam nesen domās bijām Baltijas ceļa gadadienas sajūtās. Mēs esam gana vienoti un gana patriotiski, tik varbūt reizēm, pat ļoti iespējams, ikdienas darbos un raizēs tas pazūd, bet nepieciešamības gadījumā to varam izmantot kā lielāko ieroci un lepnumu.

Tikai mīlot savu zemi, savu Latviju, mēs nekad tai nedarīsim pāri, mēslojot dabā, savā pagalmā. Ikviens veselīgi domājošs pilsonis zina un arī veic atkritumu šķirošanu, lai dabai vieglāk. Esam jau gan mazliet iegrimuši atkritumu gūstā, jo pilnībā aiz sevis neatstāt atkritumus vairs nav iespējams, katra vismazākā lieta ir iepakota. Tāpēc mums ir jābūt gudriem, jāšķiro, vairāk jāgatavo mājās un jādara viss iespējams, lai zemeslodei vieglāk elpot.

Vai tu esi izaudzējis ozolu no zīles? Kas tā ir par labu sajūtu! No niecībiņas izaug kas varens un spēcīgs. Daba mums saka laikam priekšā, ka ikviens no mums to spēj, no nekā sasniegt kaut ko. Bet vai tu esi baudījis ozolzīļu kafiju? No latviešu tautas izdaudzīnātā, tik spēcīgā koka – ozola. Pagaršo gan kādreiz, tas ir kas īpašs!

Gaidīsim, ka drīz zeme klāsies sarmā un pirmajā sniegā, dabā iestāsies klušums, bet cilvēkam dvēselē vienmēr urdēs jaunas domas par nākotni, cerību pavedieni tīsies ar iespēju valģiem un tā īsti to mieru atrast tik grūti. Vēl jāpaspēj tas un tas. Tik daudz. Īstajām un patiesi vajadzīgajām lietām noteikti atradīsī laiku, ja vien no sirds vēlēšies.

Šajā avīzes numurā ir raksti un intervijas ar darbīgiem ļaudīm. Lasi, pārdomā, secini! Lai rudens tev nes labas pārmaiņas nesošas domas un darbus!

Dace

Multifunkcionālajā centrā „13. km” sācies jauns darba cēliens

Jau no 1. augusta, pateicoties Madonas novada finansējumam nevalstiskajām organizācijām, sākušies šūšanas kursi visu vecumu interesentiem projekta „Ielūkojies šūšanas pasaulē!” ietvaros. Mēs ļoti priecājamies par mūsu lielisko pasniedzēju Antru Cimiņu, kurai vienmēr ir padoms, kā iecerēto darinājumu labāk pašūt. Dalībnieces jau paguvušas pašas modelēt svārkus, blūzes. Šūti gan auduma maisiņi, gan rudens/zīemas cepures. Tautā ir teiciens, ka apetīte rodas ēdot, tad nu šūšanas nodarbībās ir tieši tāpat, ja esi uzšūvis vienu, tad jau padomā vēl vismaz divas lietas, ko darināt. Nākot rudens, ziemas sezonai, sievietēm ir vieglāk izbīvēt laiku šai noderīgajai un interesantajai nodarbei. Projekta ietvaros ir iegādāts overlocks, uz kuru strādāt ir tik ērti, ka praktiski visas kursu dalībnieces ir iemācījušās strādāt ar to. Biedrība „Pauze AD” nodrošina arī šujmašīnas, lai visiem interesentiem būtu iespēja darbo-

ties kopā.

Cilvēki, kas vēlas darīt un mācīties ko jaunu, vienmēr atradīs arī iespēju, tādēļ esam satikušas patiešām pozitīvas un aktīvas sievietes, kurām ir vēlme ielūkoties šūšanas pasaulē. Ir dalībnieces, kas ceļu pie mums mēro no Madonas. Priecājamies par to!

Paralēli šūšanas nodarbībām jaunietiem, kas mācās vispārīgglītojošās skolās no 5. līdz 12. klasei un profesionālo izglītības iestāžu audzēkņi 1.–4. kursam, ir uzsākta projekta „Mēs tev ticam” īstenošana „Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska jaunietu iesaiste jaunatnes iniciatīvu projektos”.

Jau septembrī jaunietis lēma un plānoja savus iniciatīvu projektus. Kopā esam 17 dalībnieki, katram no viņiem iedalīta nauda – 50 EUR., kādas idejas realizēšanai (ja jaunietis apvienojas grupā, piemēram, pieci, tad viņi savu ieceru var realizēt kopā par 250 EUR.). Nu jaunietis

nolēmuši novembrī rīkot apmācības, lai stiprinātu sadarbības prasmes un palielinātu motivāciju sasniegt savus mērķus. Tiks aicinātas arī iedvesmas personas, sabiedrībā zināmi cilvēki, kas ar savu piemēru var iedvesmot un vairot apņēmību turpināt iesākto ceļu. Tāpat šī projekta ietvaros oktobrī un novembrī būs tikšanās ar kanisterapeitu (terapija ar suņiem). Projekta aktivitātes plānotas līdz pat maijam, kad jaunietis dosies ekspedīcijā, brauks ekskursijā, tiksies ar iedvesmas personām un diskutēs ar karjeras konsultantu. Jaunietis, aicinām arī tevi!

Centrīnā arī ikdienas norit visai darbīgas, piemēram, nesen gatavojām krājumus ziemai – vārijām ievārijumu un kečupu.

Mūsu pulciņam pievienojies ir sievietes klubīnš „Lavandas”, kuras ne tikai padejo, bet iemēģina kādu jaunu recepti un kopā labi pavada laiku.

Dace Kalniņa

VUGD aicina parūpēties par savām apkures ierīcēm!

Iestājoties rudenīgam un vēsākam laikam, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņem arvien vairāk izsaukumus uz ugunsgrēkiem, kas ir saistīti ar apkures lietošanu – netīrītiem dūmvadiem, bojātu un nepareizu apkures ierīču lietošanu. Tādēļ, sākoties apkures sezonai, VUGD aicina iedzīvotājus iztīrīt dūmvadus, pārbaudīt apkures ierīces un uzstādīt dūmu detektorus!

Pirms katras apkures sezonas jāveic dūmvada tīrīšana

Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi, kas, laikus nenotīrīti, labākajā gadījumā samazina apkures ierīces darbības efektivitāti, bet sliktākajā – var izraisīt intensīvu šo produktu degšanu. Tas var radīt plaisas visa mūrētā dūmeņa korpusa biezumā, ārējo apvalku ieskaitot, tādejādi paverot ceļu karstajām dūmgāzēm un liesmām uz degtspējīgām sienu, griestu un jumta konstrukcijām, kas var izraisīt ne tikai dūmvada, bet arī visas ēkas aizdegšanos.

Ugunsdzēsēji glābēji 2018. gadā 601 reizes devās uz izsaukumiem, kuros dūmvados dega sodrēji, bet šogad šādi izsaukumi bijuši 378 reizes.

VUGD atgādina, ka pirms apkures sezonas sākuma ir jātīra sodrēji no dūmeņiem un krāšņu un pavadu dūmkanāliem, ko vislabāk izdarīs atbilstoši apmācīts vai sertificēts skursteņslauķis, taču, ja privātmāju saimnieki zina, kā veikt skursteņu tīrīšanu, viņi to var veikt arī paši. Sodrējus

no dūmeņiem, krāšņu un pavadu dūmkanāliem iztīra pirms apkures sezonas sākuma (līdz 1. novembrim). Savukārt ilgdedzes cietā kurināmā ierīces un iekārtas dūmvadus jātīra vēl papildus vienu reizi apkures sezonas laikā (no 1. novembra līdz nākamā gada 1. martam). Līdzās tam reizi piecos gados jāveic arī visas apkures sistēmas tehniskā stāvokļa novērtējums, ko var veikt sertificēts speciālists.

Netīrītas ventilācijas sistēmas veicina liesmu ātrāku izplatīšanos

Ekspluatējot mehāniskās ventilācijas sistēmas, uz gaisa vadu iekšējām sienām notiek putekļu un tauku daļiņu nosēšanās. Šo putekļu un tauku aplikumi gaisa vadu iekšpusē traucē sistēmas darbībai, neļaujot caurlūst nepieciešamajam gaisa daudzumam. Aizsērējušie gaisa vadi kondicionēšanas un ventilācijas sistēmās rada aizdegšanās iespēju. Putekļu un tauku slānim aizdegoties, kopā ar gaisa plūsmu uguns liesmas var ātri izplatīties. Lai to novērstu, ventilācijas sistēmas, kas nosūc degtspējīgās gāzes, tvaikus vai putekļus, aprīko ar aizsargierīcēm un ekspluatācijas laikā jāpārbauda un jātīra ne retāk kā reizi piecos gados, bet, ja objektā ir gāzes aparāts, – ne retāk kā reizi trijos gados.

Pēc remontdarbiem jāveic rūpīga apkures sistēmas pārbaude

Ja pirms apkures sezonas mājoklī veikti remonta darbi, pārliecinieties, vai telpās un bēniņos attālums no dūmeņa ārējās virsmas līdz jebkuram degtspējīgam materiālam, kas izmantots sienas,

griestu vai jumta konstrukcijās vai dekoratīvos nolūkos, nav mazāks par 10 cm, savukārt attālums no dūmvada nav mazāks par 30 cm, bet no dūmeņa tīrīšanas lūkas – nav mazāks par 20 cm.

Malkas plītij nepieciešama regulāra atjaunošana

Ja ir malkas plīts, tad jāatceras, ka arī tā laika gaitā nolietojas – var izdegt cepeškrāsns metāla apšuvums un plīts virsmā parādīties spraugas, caur kurām nāk dūmgāzes. Lai šādas plīts padarītu ikdienas lietošanā drošas, tām periodiski nepieciešama atjaunošana, rūpīgi aizsmērējot radušās plaisas, nomainot izdegušo cepeškrānsi, nostiprinot durtiņas.

Dūmu detektorī glāb dzīvības!

2020. gada 1. janvārī stāsies spēkā nozīmīgas Ugunsdrošības noteikumu prasības – visos mājokļos (gan privātmājās, gan dzīvokļos) būs jābūt uzstādītiem autonomiem ugunsgrēka detektoriem, kas reaģē uz dūmiem, bet privātmājas papildus būs jānodrošina ar ugunsdzēsības aparātu. Ikviens iedzīvotājs ir līdzatbildīgs par savu drošību un to, lai ikdienā tiktu ievērotas ugunsdrošības prasības! Tādēļ VUGD aicina neatlikt rūpes par savu, tuvinieku un līdzcilvēku dzīvībām un jau šodien uzstādīt mājoklī dūmu detektoru!

VUGD aicina neatlikt rūpes par savu drošību un iztīrīt skursteni, kā arī paaicināt sertificētu speciālistu pārbaudīt apkures ierīču un iekārtu tehnisko stāvokli!

VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļa

Skolas dibināšana

Skola iesākta celt 1880. gadā un pa-beigta 1883. gadā. Šinī pašā gada rudenī skola uzsāk darbu. Skolu cēlis vācietis Hiršs. Tās celtniecībai līdzekļus devis Meirānu muižas barons, bet materiālus sagādājuši un pieveduši viņa zemnieki. Ēka celta skolas vajadzībām. Skolas ār-puse tikusi rozā krāsā krāsota, bet iekšā balta. Jaunuzcelto ēku nosaukuši barona dēla vārdā par Gotlība skolu. Šāds no-saukums pastāvēja līdz 1940. gadam, kad PSRS okupēja Latviju. Skolai bijis piešķirts 300 pūra vietas zemes. Skolotājs turējis graudnieku un ienākumus no ze-mes izlietojis savām vajadzībām. Skolas sākumā strādājuši divi skolotāji – Placš un Cīrulis. Placš galvenais, bet Cīrulis – palīgs. Skolā bijis šāds telpu izkārtojums. Divas klašu telpas, divas guļamistabas (zēniem un meitenēm), ēdamistaba, gal-venā skolotāja dzīvoklis, sastāvošs no trim istabām, un palīgskolotāja dzīvoklis, sastāvošs no divām istabām.

Skolas telpas bijušas siltas, labi ap-gādātas ar kurināmo. Gadā bijušas pa-redzētas 100 asis malkas, ko piegādājis Meirānu pagasta staršina Neilands.

Bērni skolu sākuši apmeklēt no 10 gadu vecuma, arī vecāki – pat no 15 un

16 gadiem. Taču Gotlība skolā nākuši tikai Vidzemes daļā dzīvojošie bērni (lu-tertiģie). Barkavieši, kuri bijuši katoļi, jeb kā viņus lamājuši – poļi – te labprāt nav uzņēmti. Arī tā izpaudās krievu carisma laika latviešu tautas pārkrievošanas un saskaldīšanas (sanaidošanas) politika.

Vispirms bērniem bijis jānāk pie mācītāja un tam jāatskaita zināms dau-dzums „peršu” un citu ticības gabalu, tad tikai varēts iestāties skolā. Pie mācītāja bijis jāzin 200 „peršu”. Bērni skolā dzīvo-juši visu nedēļu, kaut gan dažiem mājas bijušas tuvu. Internātā nav bijis nekādas apgādes. Viss bijis jāzagādā vecākiem – gulta, veļa un viss pārējais. Pusdienas, vakariņas nav gatavotas, arī brokastis nē. Bērni dzīvojuši ar to, kas nu kuram no mājas iedots. Pirmdien atnesuši pārti-ku kultītē un novietojuši kastītē (katram tā bijusi sava). Ēdiena līdz nedēļas beigām bieži vien pietrūcis. Skolotāja virtuvē varē-jis dabūt karstu ūdeni. Ēduši ēdamistabā kājās stāvot. Telpas tīrījuši bērni. Puikas kurinājuši krāsni, meitenes uzkopušas telpas. Ūdens arī bijis jāsanes bērniem.

Mācību priekšmeti: bībeļstāsti, kate-ķisms, ortogrāfija, lasīšana, rēķināšana, ģeogrāfija, vēsture, krievu valoda, kaligrā-

fija. Kurš gribējis, varējis mācīties arī vācu valodu. Dienas kārtība šāda: 1) rīta lūgša-na un dziedāšana, tad spēlētās ērģeles, puikas minūši, 2) divas mācību stundas, 3) brokastis, 4) stundas līdz pusdienām. Pēc pusdienām sākusies stundu gatavo-šana nākamajai dienai. Mācības uzraudzī-jis skolēns – uzraugs. Uzraugs arī zvanijs, viņš ticis iecelts uz visu ziemu.

Bērni stundās bijuši mierīgi. Skolo-tājs sēdējis uz katedras un reizēm pīpējis garu pīpi. Skolēni atbildējuši no vietas. Klasē bijusi tāfele, katram bērnam sava tāfelīte un grifele. Bijušas burtnīcas, kur rakstīti diktāti (ortogrāfija un kaligrāfija).

Sodi. Kaktā likts par nemācēšanu, jo nerātību bijis maz. Situāri ar lineālu pa muguru un pirkstiem. Tāpat bērnus raus-tīja aiz ausīm un matiem. Liecības izdo-tas pavasarī, kur bijis rakstīts ar vārdiem „labi”, „drusku”, „isti labi”. Mācības noti-kušas latviešu valodā. Reizi gadā brau-cis inspektors un mācītājs. Epizode no stundas. Skolotājs: „Anna Brasa, no kā ceļas rasa?” Skolniece: „No gana zēna biksēm!”

Gotlība skolas skolotājas Janīnas Tropas (Soldones) atmiņas redakcijai nodevis
Jūlijs Augusts Trops

Rudens raža Degumnieku bibliotēkā

Pilādži debesu asinīm pielīst,

Ābolos pamostas elpa.

Pārvēršas, pārvēršas

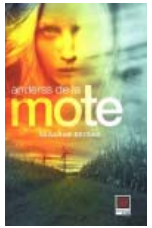
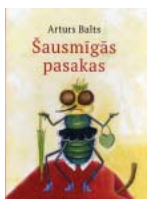
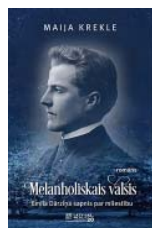
Vasaras laiks un telpa.

/Jūlijs Augusts Trops/

Kad vasaras un rudens lielie darbu kalni pieveikti, iestājas mierīgāks laiks, ko atvēlēt sa-viem vaļaspriekiem, atpūtai, sevis palutināšanai. Degumnieku bibliotēka piedāvā jums plašu jauno grāmatu klāstu. Šajā sarakstā ir tikai grāmatu nosaukumi, tāpēc, ja kāds autors, vai grāmatas nosaukums ir uzrunājis, nekautrējieties – nāciet uz bibliotēku, zvaniet, interesējieties!

Latviešu autoru darbi:

Briedis L. Vilcēne un atraitnis
Zusta Z. Aiz durvīm
Ezerkalns G. Ragana manā skapī
Priēde D. Kur sarkanās ogas auga
Paegle I. Istabas biotops
Apškrūma K. Šī zeme ir Dieva dāvana
Katra A. Vietējā stacija
Račko K. Sasieta
Judina D. Devītais
Dimante D. Komjaunietes pūra nauda
Krekle M. Melanholskais valsis
Bridaka L. Mūža noslēpums

Ārzemju autoru darbi:

Mote A. Vasaras beigās
Hiekapelko K. Tumsa
Keplers L. Stalkers
Galbraits R. Baltā nāve
Bredforda B. Kavendonas noslēpumi
Hārpere Dž. Sausums
Montefjore S. Slepenās stundas
Čemberlena D. Nozagtā laulība
Moja Dž. Joprojām es
Vēra R. Sieviete no desmitās kajītes
Jalonen O. 14 mezglī līdz Grīničai
Vaīta K. Vēja čuksti stikla lauskās

Bērnu autoru darbi:

Paklone I. Es picas brālēnu cepu
Kopena J. Grāmata Benijam
Carfatī E. Kaimiņi
Pīrss L. Lielais Neits liksmo no sirds
Samauska I. Vecis iet pa dārzu, pankūkas bārdā
Zvirgzdiņš J. Lāču republika
Vaukundze un Klaidulis
Balts A. Šausmīgās pasakas
Ko tu zini par Latviju (jautājumu spēle uzziņai un izklaidei)
101 aktivitāte brīvā dabā

Dažāda nozaru

literatūra:

Zariņa L. Es izvēlos iet (ģeogrāfija)
Heigs P. Piezīmes par nervozu planētu (psiholoģija)
Sapņu tulkošana laimīgai dzīvei (psiholoģija)
Kramiņš E. Sarunas bez robežām (vēltījums Kārlim Pamšem – teātris)
Siliņš Z. Latviešu leģionāra piezīmes (vēsture)

Bibliotēkas vadītāja
Ināra Kokare

Cilvēciska rīcība mežā

Mēs, Latvijas iedzīvotāji, uzskatām, ka dzīvojam zaļā valstī. Bet vai tā tiešām ir? Man, pildot savus dienesta pienākumus un ik dienu staigājot pa mežiem, tā neliekas. Pēdējais piliens pacietības un klusēšanas mērā bija 10. septembrī. Kā spļāviens sejā man gan kā mežzinim gan kā Latvijas pilsonim bija atradums Ošupes pagasta Vējiņu un Vecvidzemnieku mežā. Ieraugot to, kājas vairs nenesa mani ikdienas darbos un smadzenes atteicās strādāt, bet mani pārņēma šausmas. Stāvēju ilgi un neva-

„Zārks”

Vai uz to mēs ejam?

vizinātu kaut kur un vēl rāptos pāri lielajam meliorācijas grāvim un nesu nesamo vēl kādus 100 metrus tālu mežā. Man vieglāk ir to, kas nav izmantojams, iesviest atkritumu konteinerā un zināt, ka reizi mēnesī to aizvedīs. Ne transporta izdevumu, ne jāloka kājas, ne jānes maiss uz muguras!

Pēc šīs dienas manas acis ir atvērušās platas un prāts visu laiku maļ kā dzirnavas vienu un to pašu jautājumu: „Kāpēc cilvēki tā dara??” Mežs, purvs un pat ezera, un upju krasti ir pilni ar „zārciņiem” dzīvniekiem. Jūs prasīsiet, kas tie tādi? Tās ir izmestās pudeles un bundžas. Tajos rudens un pavasara aukstajos vakaros salien kukaiņi, vārdes, krupji, čūskas un ķirzakas, lai

Tādiem būtu jābūt mūsu dzimtenes mežiem.

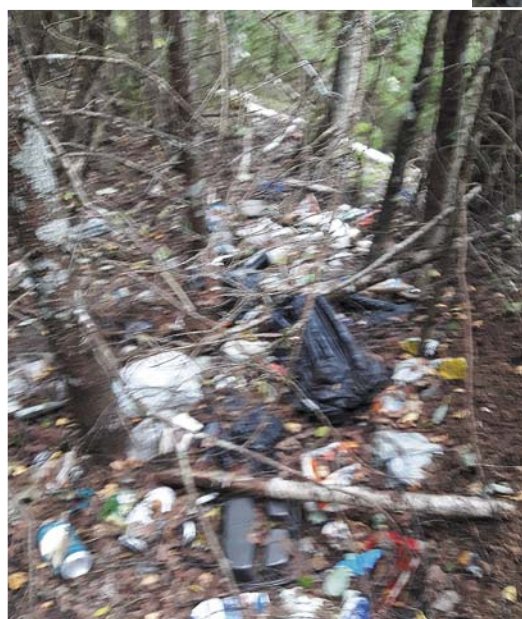
rēju saprast, vai laika mašīna mani nav aiznesusi atpakaļ „padomju laikos”, kad cilvēki savus sadzīves atkritumus mēdza izsviest mežā.

Pa kādai pudelei, tetra pakai vai buņdzai- tas jau liekas tā ikdienišķi. Plastmasa – tas jau vispār nemanāmi paslīd garām, bet tie sadzīves atkritumu kalni... Kāds „apzinīgs un mūsu zemi mīlošs” pilsonis jau gadiem ilgi sev izveidojis atkritumu poligonu svešā īpašumā. Jābūt lielai apņēmībai un čaklumam, lai atkritumus

būtu siltāk un jumts virs galvas. Bet rīta saulītē, pudelēm uzkarstot, „mājas” pārvēršas par kapu. Ejoj pa mežu, paceliet kādu pudeli un paši pārlicināties. Arī purvos, lai atzīmētu savu taku, nesam un sienam ap kokiem plastmasas maisiņus. Kad jāiet ārā, diezin vai atradīsiet savu taku.

Meklējot atbildi, nāk prātā pavasara lielās talkas, kad sacenšamies atkritumu lasīšanā. Vai mēslojam tādēļ, lai talkās būtu jauni rekordī?

Ar sāpi sirdī Ošupes pagasta mežzīne
Inesīte Skrauča
 Foto Inesīte Skrauča

Kabata

Septembris/oktobris 2019(27)

Labdien, cienājamo lasītāj!

Klāt skaisti krāsainais rudens, kad koku lapas tonējas rudenīgās krāsās. Ieskaties brīnišķīgajā rudenī un iemīli to. Apstājies un ieklausies, kā vējš svilpo, palūko, kā dzērves rindā kārtojas, paskaties uz sārto ābolu zarā, apbrīno vareno ķirbi dārza malā. Apstājies un pavēro, ka dzīve ir kā koša glezna. Apstājies un pasapņo par košo rudeni, un iemīli to.

Ir aizraujoši pavadīts pirmais darba posms. Skolā svinējām svētkus, sportojām, strādājām, izzinājām un mācījāmies. Šajā mēnesī esam daudz ko paveikuši.

Ar gladiolu un asteru pušķiem rokās, priecājāmies par atkalredzēšanas Zinību dienā. Šogad pirmīšu godā savas skolas gaitas uzsāka Agija Pommere, Kārlis Bārbals, Kārlis Krastiņš, Džastins Niks Kuzans, Silvestrs Rihards Suhanovs un Sandra Kāpnere. Lai mums visiem veicās mācībās!

Aizvadīta orientēšanās, kas bija par godu mūs stiprajiem tēviem. Spītējot lietum, mēs cīnījāmies, skrējām un lietu uzveicām. Paldies orientēšanās profesionālim Gunāram Ikauniekam par sagādāto kopā būšanas dienu! Paldies tētiem un mammām, ka ļāvāties šim piedzīvojumam kopā ar saviem bērniem!

7.-9. klase un 5.-6.klase kopā ar skolotāju Muđiti Bodžu aktīvi piedalījās mežu izziņošajos pasākumos. Piedalījāmies dažādās aktivitātēs, kas bija saistītas ar koku un mežu. Vairāk lasiet šajā avīzes numurā.

Norisinājās ikgadējā Vislatvijas Olimpiskā diena, kad visa Latvija vingro, sporto. To enerģiski darījām arī mēs.

Pēc Olimpiskās dienas braucām uz pulkveža O. Kalpaka dzimtajām mājām "Liepsalām". Šogad tur norisinājās 21.Karoga svētki, kur pulcējās vairāk kā 500 skolēnu no dažādām skolām. Mūsu skolas 5.-6.klašu un 7.-9.klašu komanda ieguva 3.vietas. Cīnījāmies līdz pēdējam, jo nekas mūs neapturēja, pat lietus otrajā dienā. Visi dalībnieki bija malači. Paldies par izturību Līvai Pekai, Keitai Putniņai, Akselam un Aleksam Kozuļiem, Danielam Marinskim, Samantai Baltajai, Paulai Lukšai, Gvido Ūbelītim, Sintijai Šķēlei Keitai Kruglovai, Elīnai Ločmelei, Elfai Bormanei, Juritai Radziņai, Jānim Bārbalam, Raineram Zondaram, Kasparam un Sandim Lazdām, Nadīnai Naglei, Ivo Lūsim, Nikolai Puškai un protams, mūsu skolotājām- sk. Inārai Kiukucānei un sk. Zītai Justei.

Miķeļdienas noskaņās skolā svinēja gan Miķeļus, gan Baltijas ceļam-30. Par godu Baltijas ceļam izveidojām paši savu ceļu, ar krāsaini bagātājam rudens veltēm. Neizpalika arī bez Miķeļdienas gadatirgus, kur skolēni pārdeva mājās gatavotus saldumus, pankūkas, žāvētus augļus, picas, vafeles un vēl daudz ko garšīgu.

Nedrīkst tikai pa mierīgo - mazliet jāpaskrien. Rudens krosu skrējām gan skolā, gan Madonā. Madonā skolu pārstāvēja Toms Šķēls, Reinis Strods, Alekss Kozulis, Rainers Zondars, Rēzija Bormane, Daniels Marinskis, Ērika Stālīdzāne, Ronalds Radziņš, Gvido Ūbelītis, Paula Lukša, Samanta Baltā un Nauris Sproģis.

Visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā skolotāju diena, un arī mūsu skolā tā tika svinēta 4.oktobrī. Skolotāju dienu vadīja 8./9.klase kopā ar skolotāju Ināru.

Jau esam uzsākuši nopietnu gatavošanos deju skatei. Ir saņemti vērtējumi pārbaudes darbos, apmeklēta Veselības projekta nodarbības un jau klāt rudens brīvdienas.

Tiekamies nākošajā reizē. Atā!

Redaktore Sintija Šķēle

Jauna rubrika „Parunāsim par...”

Šoreiz parunāsim par piedzīvojumiem vasaras nometnē Mētrienā. Nometnes aktivitātes tika organizētas tā, lai bērni varētu izvēlēties un pēc iespējas vairāk paspētu izmēģināt dažādus sporta veidus, ar prieku paši vēlētos piedalīties nodarbībās, jautri vadītu laiku ar vienaudžiem. Nometne notika dažādās vecuma grupās un no mūsu skolas tajā piedalījās **Gustavs Aizpurvs, Reinis Strods, Samanta Baltā, Keita Putniņa, Līva Peka, Nadīna Nagle, Sintija Šķēle un Keita Kruglova.**

Kas tevi pamudināja doties uz nometni?

GUSTAVS: Pašam gribējas izmēģināt kaut ko jaunu.

REINIS: Mamma izstāstīja, kas ir nometne un ko tur dara, es gribēju izmēģināt.

LĪVA: Iegūt jaunus draugus.

NADĪNA: Draugi pamudināja.

SAMANTA: Mani pamudināja mana mamma un es pati gribēju doties un izmēģināt, kā tas ir, palikt ārpus mājas.

SINTIJA: Es jau sen gribēju doties uz kādu nometni un ieraudzīju šo sporta nometni vasarā. Izdomāju pieteikties, jo tā būtu laba pieredze.

KEITA K: Es uzzināju ka manas draudzenes brauc un es arī gribēju pievienoties.

KEITA P.: Skolā bija izdalītas reklāmas par šo nometni, mamma un tētis nolēma man to uzdāvināt kā dāvanu.

Kas nometnē patika visvairāk?

GUSTAVS: Peldēšana un lāzertags.

REINIS: Lāzertags, dažādās sporta spēles un tējas vakari.

LĪVA: Dažādas aktivitātes.

NADĪNA: patika tas, kad mēs gājām pirtiņā.

SAMANTA: Man visvairāk patika, kad varēja iepazīties ar jauniem draugiem. Patika arī sagatavotās stafetes.

SINTIJA: Man nometnē viss ļoti patika, gan ēdināšana, gan sporta aktivitātes. Ļoti patika vakari, kad skatījāmies filmas. Patika arī paspēlēt lāzertagu.

KEITA K: Man ļoti patika lāzertags, peldēšanās un tējas un filmu vakari.

KEITA P.: Patika peldēties kopā ar draugiem, kaut arī laiks mūs nelutināja ar karstu sauli, patika sēdēt siltā kubulā.

Kas tevi nometnē sabēdināja?

GUSTAVS: Apbēdināja, ka nebiju vienā mājiņā ar Reini.

REINIS: Sabēdājos, ka nebiju vienā mājiņā ar savējiem, tas, ka bija nedaudz par daudz nometnes dienu.

LĪVA: Viss apmierināja.

NADĪNA: Mani visvairāk apbēdināja tas, ka atņēma telefonu un to iedeva tikai vienu reizi dienā.

SAMANTA: Mani sabēdināja vakari. Tajos man ļoti pietrūka ģimenes un netiku redzēt brāli, jo viņš piedzima dienā, kad es aizbraucu uz nometni.

SINTIJA: Nebija tādas lietas, kas sabēdināja.

KEITA K: Vienu brīdi vēlējos braukt mājās, bet tad kad sadraudzējos ar citiem tad vairs negribējās.

KEITA P.: Sabēdājos, ka dažas dienas lija un pēc nometnes bija jāšķīrās no jaunajiem draugiem.

Vai arī nākamgad apmeklēsi līdzīgu nometni?

GUSTAVS: Gribētos būt atkal Mētrienā, man ļoti patika.

REINIS: Es vēl padomāšu.

LĪVA: Jā.

NADĪNA: Jā, apmeklēšu.

SAMANTA: Jā, ja nebūs tik ilgi tur jāpaliek. Man pietiktu ar trīs dienām.

SINTIJA: Jā, noteikti. Man ļoti patika šajā nometnē.

KEITA K: Es labprāt apmeklēšu šo nometni, jo man ļoti patika.

KEITA P.: Skatīšos, kādi piedāvājumi būs un, ko teiks vecāki.

Ko var iemācīties, ko gūt no šādām nometnēm?

GUSTAVS: var iegūt draugus, saliedētību komandā un būt patstāvīgākam.

REINIS: Iegūt prasmi sadzīvot, sadraudzēties, saspēlēties, pakļauties režīmam un iemācīties jaunas atrakcijas.

LĪVA: Sadarbības ar citiem bērniem.

NADĪNA: Sadarbību, saliedētību, stratēģiju.

SAMANTA: Patstāvību, disciplīnu un saskarsmi.

SINTIJA: Nometnēs var iegūt jaunus draugus, iepazīties ar tiem. No sporta nometnes var iemācīties ļoti daudz un interesantas aktivitātes. Protams mēs iegūstam neaizmirstamas atmiņas.

KEITA K: Jaunas prasmes sportā un trenēties fiziskām aktivitātēm.

KEITA P.: Patstāvību, kompāniju, drosmi sadraudzēties un jaunus draugus.

Dzejas dienas

Septembris jau vairāk nekā 50 gadus ir dzejas mēnesis, jo tieši šajā laikā tiek svinēta dzejnieka Raiņa dzimšanas diena un, gan Rīgā, gan visā Latvijā notiek "Dzejas dienas".

5.-9.klašu skolēni, kopā ar latviešu valodas skolotāju Daci Koļesņikovu, Dzejas mēnesī latviešu valodas stundās iedvesmojās gan no tautasdziesmām, gan japāņu haikām un rakstīja dzejoļiņus. Jau pirms vairākiem simtiem gadu cilvēki atklājuši, ka dzeja ārstē sirdi un dvēseli. Tad nu ārstējieties arī jūs!

No pumpura līdz skaitulei
Puķe uzzied un vīst.
Tās dvēsele nāks pie tevis rīt.

Jānis Bārbals(7.kl.)

Tu pats savas laimes glabātājs.
Tu pats savas dziesmas dziedātājs.
Tu pats savas gleznas gleznotājs.
To nespēj neviens, kā tikai Tu.
Ar smaidu to dari tagad un vienmēr.

Nikola Puška(7.kl.)

Atnāca pūce un nakts
Ar meža skumjām
Parunāt.

Ivo Lūsis(8.kl.)

Esmu gudrs kā Dievs.
Kā tā sanāca?
Ielaidu Laimi mājā iekšā,
Tik ārā nelaidiet!

Ikars Litk(6.kl.)

Dzied putni kā pasakā
Un no Latvijas ziemas
Pēc tam lido
Uz Latvijas vasaru sasildīties.

Sandis Lazda (7.kl.)

Visskaistāk putni dzied
Šajā tumšajā vakarā,-
Mēs tiem dziedam līdz
Kā melanholiskais ansamblis.

Skaisti dzied tautumeita
Augstā kalna galiņā.
Staltie puīši klausījās,
Kā meitiņas skaļi dzied.
Tikmēr saule lec un riet
Visa mūža garumā.

Sintija Šķēle(7.kl.)

Ko darīt, ja naktī nenāk
miegs?
Jādzēr auksts piens? Vai jāskaita
viens...?
Reizēm ātri aizmigt nevar, tāpēc jāskā
aitas skaitīt.
Viens, divi, trīs...

Elīna Ločmele(8.kl.)

Sapnī man viskrāšņākās
Mašīnas pa gaisu lido.
Laumiņas pa galdu ņemas.
Dzīvnieki var runāties.
Tauriņi-kā mājas lielas.
Krēslī tik no šokolādes,
Piparkūku mājas lielas,
Snurfiņi pa gaisu lido.

Nadīna Eimija Nagle(7.kl.)

Man acīs iespīdēja saule spoža,
Tad bija ļoti karsti un svilināja tās,
Tad parādījās gaismas lavīna
Dzeltena un sarkana,
Es tajā iekšā iekāpu
Un atvēršanos dvēseli.

Līva Peka(6.kl.)

Ērika Stalīdzāne(9.kl.)

Arī sākumskolas klasēs dzejas ritmu noskaņās pavadīts rudens pirmais mēnesis. 3.klases kolektīvs, sadarbojoties ar pagasta bibliotekāri Ināru Kokari un kopā ar audzinātāju Inetu Strodi, dzeju šogad skandēja Cēsvalnes novada Kraukļu bibliotēkā. Arī trešklasnieki iejutās dzejnieku lomās un radīja rudens dzejoļus. 4.klases skolēni klases biedrus iepazīstināja savu mīļāko dzejoļu grāmatu, skaļi lasīja dzejoļus, meklēja tajos atskaņas un paši centās būt dzejas radītāji.

Rudenī lapas ir krāsainas
Upītē peld zivtiņas
Dodos es uz skolu
Es lasu krāsainas lapas
Nāku no skolas priecīga
Skaists ir rudens!

Džesika Zepa(3.kl.)

Rudens veltes priecē mūs
Upēs zivis jāķer mums
Deguns jaunu smaržu jūt
Egles kaisa čiekurus, ābeles met ābolus
Naski Maija mājās skrien
Sēnes nesot kā arvien.

Rudens atnāca kā vētra
Uguņoties
Daudzas lapas nokritušas
Ezerā
Naktīs garās, saltās, melnās
Salst.

Reinis Strods (3.kl.)

Raksta bērns skolā
Uguns deg sarkanā krāsā
Dienās krīt lapas no kokiem
Ezerā paliek mazāk zivju
Nevar gulēt stundās
Skolā māca zinības.
Gustavs Aizpurvs(3.kl.)

Rasa ļoti mirdz
Uguns arī mirdz
Dienā arī saule mirdz
Ežuks ātri darbojas
Nepamana to, ka ir
Saulīte jau lejā.

Marta Veisa (3.kl.)

Brālis
Kādā jaukā jūlij dienā
Pie kāpostiņa gāju ciemā
Atradu tur mazu brāli
Ko lai daru ar to cāli?
Vai man viņu aijāt?
Vai varbūt viņu mīļi pajāt?
Tagad sapratu es viņu aijāšu
Un arī pajāšu
Bet galvenais, ka mīlēšu!

Samanta Patrīcija Baltā(4.kl.)

Paula Lukša (4.kl.)

Man rudens vēji noglauzī vaigu,
Lietus lāses man seją rit.
Vēlos vienu glāstu tev maigu,
Dāvāt tev, no visas sirds.

Nauris Sproģis(4.kl.)

Ilja Voropanovs (3.kl.)

Rudenī ir rasa
Uguņojas lapas
Dienas kļūst īsākas
Ezis vāc sēnes
Nav kokiem lau
Saule silda mazāk.

Toms Šķēls (3.kl.)

Kaķi, suni

Manu kaķi sauc par
Diedziņu, Piedziņu.
Manu suni sauc par
Bobi, Tobi.
Tas ir labs suns
Diedziņš, Piedziņš—
slikts!
Skrāpē sienas!

Anna Broka(4.kl.)

Dzejas dienu noskaņas atspoguļoja Sintija Šķēle, sadarbojoties ar latviešu valodas skolotājām.

"Tīrai Latvijai".

Jau otro gadu desmitu "Zaļā josta" aicina veidot Latviju tīrāku piedaloties plašākajā vides izglītības un otrreizējo izejvielu vākšanas kampaņā.

Arī Tu neesi vienaldzīgs un savā skolā aktīvi organizē un ar aizrautību piedalies makulatūras un bateriju vākšanas kampaņā "Tīrai Latvijai".

Labdien, LOB izglītības programmas dalībnieki un interesenti!

Ir sācies jaunais mācību gads, un arī mēs esam sagatavojuši jaunu aktivitāšu piedāvājumu, lai izglītošanās process arvien būtu putniem bagāts. Pricēsimies par jūsu aktivitāti un iesaisti, un interesī!

Izsludinām ikmēneša aktivitāti. Šogad tās nosaukums ir **"Putna stunda"**.

Oktoīri tev jā sagatavo viss iespējamais par šīs sugas izskatu un atšķiršanu no līdzīgām sugām.

Aktivitātes nosacījumi:

1. Izvēlies vienu Latvijā ligzdojošu putnu sugu, kuru vēlies iepazīt visa mācību gada garumā (no oktobra līdz aprīlim);
2. Katru mēnesi mēs aicināsim iepazīt šo sugu, izpildot noteiktu uzdevumu.

"Izglītojošs piedzīvojums skolēniem par mežu."

Saulainā rudens dienā 7. -9. klašu skolēni ar autobusu devās uz Sarkanķalnu Rēzeknes novada Vērēmu pagastā, lai piedalītos 28 dažādās pieturvietās, kur 100 meža un kokapstrādes nozares speciālisti stāstīja un rādīja, kā gudri saimniekot mežā.

Skolēniem tika dota iespēja visas dienas garumā aktīvi darboties, vērot, mācīties, veikt praktiskus uzdevumus, iegūstot jaunu pieredzi un zināšanas par Latvijas mežu apsaimniekošanu un tā gudru, ekonomisku un ekoloģisku izmantošanu.

Pieturās iepazīnām meža politiku, meža dabas aizsardzību, uguns apsardzību, mežizstrādes tehniku, Valsts meža dienesta funkcijas un pakalpojumus. Katrs no mums varēja tuvāk un dziļāk ielūkoties un izziņāt sev interesējošas sfēras, aktivitātes. Ļoti saistošas un radošas bija pieturvietas par koksnes izziņāšanu – koks enerģētiskā, koksnes uzmērīšana, koka logi, koks būvniecībā, kā arī dažādu Latvijas uzņēmumu ražošanas procesa izpēte un nozīmīgums atjaunojamās enerģijas veicināšanā.

Kopīgi spēlējām izziņošanas spēles. Būvējām Leonardo da Vinči tiltu. Meitenes aizrāvās ar krēsla būvniecību un centās izziņāt inženiera gudrības, bet zēni izkāpelēja un iepazīna meža tehniku - taisot selfijus kokvedējā, harvesterā un forvarderā.

Uzklausījām un praktiski iemēģinājām sentēvu gudrības koka izmantošanā saimniecības darbos, uzzinājām par koksnes plašo pielietojumu visdažādākajās ikdienas lietās.

Skolēniem tika piedāvātas karjeras izglītības iespējas: iepazīt meža nozares izglītības iestādes. Varbūt kāds no skolēniem guva interesi un dosies mācīties uz meža fakultāti vai tehnikumu?

*Geogrāfijas skolotāja
Mudīte Bodža.*

"Kad satiekamies mežā!"

Tuvojās septembra diena, kad AS "Latvijas valsts meži" rīko Meža ekspedīciju.

17. septembrī 5. un 6.klašu skolēni kopā ar skolotāju Mudīti Bodžu, devās uz Taudejāņu meža masīvu Rēzeknes tuvumā, kurā ir izveidota LVM meža ekspedīcijas trase. Tajā piedaloties, mēs izziņāsim par dabas norisēm un cilvēka saimniecisko darbību mežā. Atbilstoši dabaszinību standartam skolēni meža ekspedīcijā: apgūst dabaszinības mežā kopīga piedzīvojuma veidā - LVM MEŽA EKSPEDĪCIJĀ!

Saprot, kā dabaszinībās iegūtās zināšanas ir izmantojamas ikdienas dzīvē, Apziņās cilvēka ietekmi uz meža ekosistēmu, veicot praktiskus un radošus uzdevumus, veido izpratni par mežu saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

Katrā pieturā vadītājs dod skolēniem praktiskus vai radošus uzdevumus, kurus tie risina individuāli vai grupās, iegūtos rezultātus fiksējot speciālās darba burtnīcās. Pēdējā ekspedīcijas darba stacija ir atpūtas vieta ar ugunsgrābi, kur bērni var uzcept līdzīgu paņemtās desiņas, cepamo sieru vai kādu citu gardumu.

Bērnu atziņas par pasākumu:

☒ Man patika skaitīt jaunaudzē eglītes, būvēt tiltu no dēļiem bez naglām, skaitīt koka gadus ripās un uzcept desiņas.

☒ Ar interesi pētīju, kuri dzīvnieki un kukaiņi nodara postījumus kokiem.

☒ Uzzināju, kā augsnei nosaka skābumu, jo varēja to praktiski izdarīt.

☒ Vislabāk patika pietura, kurā bija zāģi, jo tur mums rādīja, cik skaļi tie strādā. Es arī biju pārsteigts, ka var uztaisīt tiltu bez naglām un tas bija stabils un izturīgs.

☒ Uzzināju, ka nevajag nekādu elektroniku, lai izmērītu koka augstumu.

☒ Man patika ar pēdu garumu noteikt koka augstumu un runāt par kokiem, uzzināt, kā tie pareizi jāzāģē.

☒ Man ļoti patika pietura, kurā mēs skrējām lauzt zarus, lai izretinātu mežu.

☒ Man patika visas pieturas, bet visdīvaināk šķita taisīt tiltiņu bez skrūvēm un naglām. Es gribētu vēl vairāk pieturu.

☒ Patika, ka parādīja atšķirību starp motorzāģi un elektrisko zāģi.

☒ Vislabāk bija iet no vienas pieturas uz otru.

☒ Mana mīļākā pietura bija tā, kurā sataisījām mazu tiltiņu no koka dēļiem bez naglām un pēc tam gājām tam pāri. Es labprāt dotos vēl tādā ekspedīcijā!

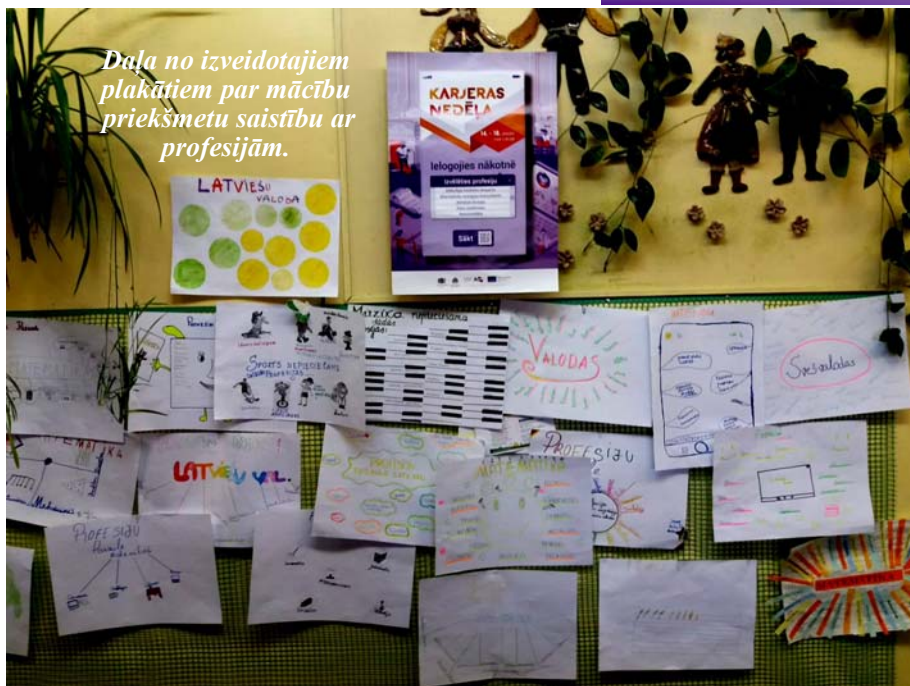
☒ Man patika visas stacijas! Es uzzināju arī kaut ko jaunu. Iemācījies, kā uzbūvēt tiltu bez naglām, skaitīt kokam gadskārtas un cik daudz skābes ir augsnē dažādās vietās.

Kuras bija vērtīgākās meža izziņas pieturas?

Vēlos pateikties ikvienam dalībniekam, kas ar mežu sirdi devās mācīties dabā!

Dabaszinību skolotāja Mudīte Bodža.

Daļa no izveidotajiem plakātiem par mācību priekšmetu saistību ar profesijām.

Karjeras izglītības ziņas.

No 14.-18. oktobrim Latvijā notiek Karjeras nedēļa. Katru gadu šīs nedēļas ietvaros piedāvā dažādus pasākumus. Mācību iestādes rīko atvērto durvju dienas. Arī mūsu skola ir pieteikusi dalību šajā nedēļā.

(info@viaa.gov.lv)

Šigada Karjeras nedēļas tēma "Nākotnes profesijas", kas aicina skolēnus, viņu vecākus, pedagogus iepazīt nākotnes profesijas un prasmes. Karjeras nedēļa ir ikgadējs pasākumu cikls, kas aktualizē savlaicīgas un apzinātas tālākās izglītības un karjeras izvēles nozīmi veiksmīgas personiskās dzīves veidošanā.

Piedāvātās iespējas jauniešiem:

- iepazīt un plānot savu nākotnes nodarbošanos,
- tikties ar dažādu profesiju pārstāvjiem,
- apmeklēt uzņēmumus un karjeras konsultācijas.

Degumnieku pamatskolas skolēni iepazīsies ar nākotnes profesijām un veidos plakātus: „Kāpēc es mācos...?”

7.-9. klašu skolēni veiks „Karjera orientēša-

nos” pa skolu. Meklēs atbildes uz dažādiem jautājumiem. Parādīs digitālo prātību. Lai jauka un radoša šī nedēļa!

Karjeras izglītības pedagogs: Ināra Kiukucāne

VESELĪBAS PROJEKTS TURPINĀS...

Veselības projekta "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Madonas novada iedzīvotājiem" (9.2.4.2/16/1/092) ietvaros, oktobra vidū atkarību mazināšanas pasākums kopā ar Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas

fakultātes Bioloģijas un mikrobioloģijas katedras docenti, asociētu profesori Rudīti Koku.

Nodarbību mērķis, kā piesaistīt un ieinteresēt bērnus darboties brīvā dabā, kopā ar vecākiem vai vienatnē, bet - jēgpilni—un mazāk laika pavadīt pie datoriem. Apgūt jaunas praktiskās prasmes un pielietot tās dzīvē.

Praktiskajās nodarbībās bērniem tika rādīts, skaidrots un mācīts, kā atpazīt un izmantot to, kas aug pašā dārzā-tēju un uzlējumu pagatavošana. Jēgpilni izmatot savas zināšanas darbā ar ārstniecības augiem. Radīt priekšstatu par šo augu izmantošanu dažādās formās, kā tos pareizi ievākt un žāvēt, pēc tam uzglabāt un pareizi lietot. Pareizi lietot laboratorijas piederumus un ierīces.

Bērnus sajūsmināja līpu balzāma gatavošanas process, daudzveidīgo tēju uzlējumu izgaršošana, pozitīvā atmosfēra nodarbību laikā un praktiskā svēršana, rēķināšana, mērīšana, smalcināšana.

Veselības projekta koordinatore sk. E.Zaube

Ekskursija

"EJAM ĀRĀ"

Jūnija mēnesī, vasaras brīvlaikā, 5. un 6. klašu skolēniem

tika organizēta ekskursija "EJAM ĀRĀ". Skolēni piedalījās dabaszinību un humanitāro mācību priekšmetu darbnīcās – minēja mīklas, risināja rēbusus un krustvārdu mīklas, savienoja skaitļus un zīmēja, atbildēja uz jautājumiem, praktiski darbojās komandās - veidoja dažāda veida izpletņus un pārbaudīja, kurš izpletņlēcejs noturēsies gaisā visilgāk? Tika pabūts četros novados – Madonas, Rēzeknes, Varakļānu, Krustpils. Peldējāmies Lubānas un Marincejas ezeros. Apskatījām Varakļānu pilsētu, Teiču purva skatu torni, Teiču purvu jeb Marincejas pili, kur darbojas Atašienes vidusskola, motociklu muzeju Atašienē.

Paldies skolēniem par dalību un aktīvu iesaistīšanos ekskursijā!

Skolotājas: Z. Juste, L. Novika.

SKOLOTĀJU DIENAS NOSKAŅĀS!

BIEŽĀK IZMANTOTĀS SKOLOTĀJU FRĀZES :

DAIGA RUBENE (DIREKTORE, MATEMĀTIKA, DEJAS): CELIET AUGSTU KĀJAS, STĀJAMIES VIETĀS, EJAM NOST, SAULĪTES

AINIS KRIŠĀNS (ZĒNU MĀJTURĪBA): JŪS DABŪSIET PA AUSĪM, ESI UZMANĪGS

MUDĪTE BODŽA (DVMJ, SĀKUMSKOLA, DABAS ZIN., ĢEOGRĀFIJA): TUKŠA MUCA TĀLU SKAN, BEIDZ SŪKĀT PILDSPALVU, STAIGĀ AR ACĪM CIET

ZITA JUSTE MATEMĀTIKA, FIZIKA, ĶĪMIJA): MĪLIŠI, ZAĶĪŠI, NOMIERINIES, AKTĪVĀK, ĻOTI LABI

EDĪTE ZAUBE (DVMJ, SPORTS, SOC. ZIN.): JĀBŪT SATAISĪTIEM MATIEM, SARAUJ! IERAKSTĀM KLADĒ DATUMU, KLUSU

INETA STRODE (MŪZIKA, INFORMĀTIKA, SĀKUMSKOLA): IZDZIEDĀSIM, KURŠ ŠODIEN DEŽURANTS? KLUSU, PLEKSTE

INĀRA KIUKUCĀNE (ANĢĻU UN KRIEVU VAL.): GOOD MORNING, OKAY, STAND UP, SIT DOWN

JANĪNA LIEPIŅA (VĒSTURE): JŪS MIERĪGĀK PUIŠEĻI, SENĀ VĒSTURE

LĪGA GRĀVERE (SĀKUMSKOLA) : KLUSU, IZMĀCĪ-JĀTIES?

DACE KOĻESŅIKOVA (LATV.VAL.): JA NESAPROTI, TAD TIEKAMIES 16:00 ŠAJĀ KABINETĀ

ALDA EGLĪTE (BIOĻOĢIJA): JA JŪS MANI NEKLAUSĪSIET, ES UZ TĀFELES RAKSTIŠU JAUTĀJUMUS UN STRĀDĀSIET PAŠI

UNA SALMĀNE (VIZ.M., MEITEŅU MĀJTURĪBA):JŪS ZĪMĒSIET UZ GALDA?, MIERĀ, BEIDZAT PĻĀPĀT, KO MĒS ŠODIEN DARĪSIM?, LIEKAM JAUNU BILDI IEKŠĀ, KLUSU, KOŠĀK!

Anketas par skolotājiem apkopoja

Elīna Aleksa Ločmele

Avīzi veidoja Sintija Šķēle un Elīna Aleksa Ločmele, sadarbojoties ar ārštata korespondentiem.
Datorsalikums sk. I. Strode

Nekas īpašs, bet jāprot viss

Ja uzdotu jautājumu, kas ir zemnieks? Būtu jāpadomā – tas, kurš mīl, cieņa zemi, vai... Tagad jau atbildes atrast ir viegli, ieraksti tik „google” meklētājā. Bet es atbildi atradu citur, tieši no paša zemnieka – Pētera Zabarovska. Bet mana pašas atbilde skanētu tā – zemnieks ir persona, kura nodarbojas ar kultūraugu vai/un mājlopu audzēšanu. Šis amats ir ļoti sens un ar plašu amplitūdu. Jau kopš civilizācijas pirmsākumiem tas ir bijis ļoti nozīmīgs. Zemnieks tiešām kopj zemi ar mīlestību, priecājas par to un līkmo par labiem darba augļiem. Mūsu pagasts var lepoties ar ne vienu vien čaklu un cītīgu zemnieku. Esmu jau par vairākiem rakstījis, bet, iespējams, vēl tikpat daudzus neesmu uzrunājis. Protams, ir arī tādi, kas negrib publicēties, viņu nostāju cieņu. Šoreiz aprunājos ar Kalnagala puses zemnieku – Pēteri Zabarovski.

Dzimis Gulbenes pusē, Stradu ciemā. Ģimenē divi brāļi. Tā nu dzīvē iegrozījies, ka Pēteris vairāk dzīvojis pie vecmammās Kalnagalā. Tepat mācījies arī 1. klasē, vecajā Kalnagala veikala mājā. Un viņa pirmā audzinātāja bijusi Elīna Koļesņikova. Vēlāk no 2. līdz 5. klasei skolas gaitas turpinājis Meirānu pamatskolā un no 6. līdz 8. klasei mācījies Degumnieku pamatskolā.

Dzīvē nenotiek viss, kā cilvēks iedomājas, tā ievieš savas korekcijas, kurām tad arī cilvēkam jāpakļaujas. Pēc pamatskolas beigšanas Pēteris dodas uz Jaungulbenes profesionālo tehnikumu, kur mācās 2 gadus par traktoristu, elektriķi, fermu mehāniķi un šoferi. Paralēli, turpat neklātienē, pabeidzis arī vidusskolu. Bijis ļoti centīgs.

Pēc Jaungulbenes skolas beigšanas 1971. gadā kādus divus mēnešus, no septembra līdz oktobrim, strādājis saimniecībā par traktoristu un balsinājis fermas. Tajā laikā bija sanitārās dienas un fermas balsināja baltas ar krītu kā slimnīcās.

Tad Pēteri iesauca armijā, tas bijis novembris. Pirmo pusgadu dienējis Lietuvā Radzilišķos, kur notikušas mācības. Pēc tam nosūtīja uz Jēkabpili, kur sabija pusotru gadu. „Armijas gadi ir spilgti palikuši atmiņā, jo bija ļoti labi. Tur meklēja puīšus, kuri varētu strādāt klubā, un es tur pieteicos, jo man labi padevās rasēšana un zīmēšana. Mani reizēm pat sauca par mākslinieku. Vajadzēja zīmēt dažādus lielus plakātus, bija jāraksta arī dažādi virsraksti un saukļi, vienu vārdu sakot, veidoju māksliniecisko noformējumu.

Beidzās dienests un sāku strādāt Madonas patērētāju biedrībā par šoferi. Vadāju preces pa visiem rajona veika-

liem. Tāds bija mans ritms apmēram divus gadus.

Tad man piedāvāja darbu p.s. „Aiviekstē” par šoferi un biju direktora Mārtiņa Nāviša personīgais šoferis. Bāzēšanās vieta bija Rupsalas darbnīcas un arī tur pabiju divus gadus, jo sākās apvienošanās laiki. Dabīgi, ka paliku Degumniekos. Biju gan traktorists, gan šoferis. Vēdu bārību teļu fermām, reizēm pat ar trīs piekabēm. Piešķīra jaunu traktoru T-150k, tika no fermām vesti arī kūtsmēsli. Visvairāk tika šļūkti vai, pareizāk sakot, planēti tīrumi. Arī ar to saucamo „vācieti” – zāles smalcinātāju tiku strādājis trīs brigādēs pie J. Stulpiņa, J. Mālnieka, V. Gavares. Tajā laikā varēja ļoti labi nopelnīt. Kam gan nauda nepatīk, vienīgi bija ļoti traka lieta tā, ka nevarēja jau neko isti par to nopelnīto naudu nopirkt.

Tad sākās jauna ēra, saimniecības likvidācija. Izveidojās kooperatīvs „Sējējs”, kurā galvenā vadītāja bija Aija Bārbale. Te galvenokārt tika sniegti dažāda veida pakalpojumi. Tā pagāja laiks.

Sāku veidot savu saimniecību. Sākumā bija maza piemājas saimniecība, tad 2005. gadā nodibināju savu zemnieku saimniecību „Dravas”. Kādreiz visa apkaime saucās „Tropi”, bet, kad sākās brīvās Latvijas laiki, mēs palikām pie veco laiku māju nosaukumiem.

Savu saimniekošanu sāku ar 10 ha zemes, vienu gotiņu un saviem teļiem. Tad pamazām ar sievu sākām domāt par saimniecības palielināšanu. Uzcēlām govīm kūti, toreiz bija „repsīši”, un to varējām atļauties. Daudzas fermas likvidējās, nopirkām govīs. Pienu nodevām Cesvaines pienotavai, samaksa gan bija ļoti maza. Tagad mūsu slauktais piens tiek vests uz Preiļiem, pašlaik par samaksu varu teikt, ka tā ir vidēja. Nekad jau viss nebūs tā, kā gribētos. Pats galvenais, ka pircēji laicīgi samaksā par nodoto pienu, ar ko tad zemnieks var rēķināties un vadīt savas saimniecības finanses.

Ar slaukšanu, teļu dzirdināšanu nodarbojas mana sieva Rita, es vairāk pie tiem smagākajiem darbiem – mēsļu tīrīšana, lopbarības ražošana. Ir bijuši arī gadījumi, ka esmu pats govīs slaucis. Nekas īpašs, bet jāprot viss.

Lauku darbiem tehniku puslīdz esmu sagādājis. Esmu pircis arī līzingā, bet pārsvarā cenšos nopirkt par savu naudu, lai nav augļotāji ar procentu maksu jābaro. Pamatā man jau ir ārzemju tehnika, padomju laika tehnika jau netiek līdzī jaunajai un tādēļ manā saimniecībā tā ir maz izmantota. Palīdzība no malas ar tehnikas vienībām man nav nepieciešama.”

Uzdošu arī vēl tevis papildus jautāju-

mus.

Kā šķiet tev, vai valsts domā un rūpējas par lauksaimniekiem?

Smags jautājums, gribētos jau lielāku sapratni, palīdzību un subsīdijas. Bet tikai tiem, kas patiešām ražo un saimnieko savā zemītē, ne tiem, tā dēvētajiem, „dīvāna” zemniekiem. Diezgan daudz ir tādu gudrinieku, kam zeme ir, bet neko jau nedara, saņem tikai atbalstu. Ja nemaksātu viņiem, tad varbūt tiem, kas patiešām cīnās, sanāktu vairāk. Eiropas savienība ir laba lieta, vienīgi mēs par daudz cenšamies tai piekāpties, burta kalpi, gribam laikam dikti izdabāt. Drusku jau vajadzētu to savu mugurkaulu parādīt, būtu labāk. Galvenais, lai ļauj zemniekam normāli strādāt un saņemt par padarīto adekvātu samaksu, kā teikt, neliek bremses.

Kā ar politiku – uz Tu vai Jūs?

Mani interesē politika, lasu, klausos. Es nesaprotu un pat apbrīnoju ministrus, par viņu māku runāt. Piemēram, uzdot viņam jautājumu par konkrētu tēmu, viņi norunās pusstundu, stundu riņķī apkārt, bet konkrētu atbildi cilvēks no viņa nesaņēms. Lūk, tā ir māksla! Manuprāt, par ministriem vajadzētu likt tieši tādus cilvēkus, kuri ar to konkrēto jomu ir saistīti, kuri zina un saprot to „drēbi”, bet nē, liek no konkrētas partijas, tā vajag un viss. Nekas jau nemanās. Visu laiku tie paši vēži, tikai citā kultūrē. Tā nu tas ir bijis visu laiku un, diemžēl, arī laikam tā būs. Brīžiem klausies, nu pilnīgi murgi!

Kas tevi tracina?

Vaimanātāji. Satiecies un cilvēks vaimanā: „Šausmas! Sola lietu, sola sniegu u.t.t.!” Piemēram, siena laikā, nu ko tu vaimanā, kā būs, tā būs, neko nepadarīsi. Kad līst, tad arī vaimanā. Tāpat arī pie ražas novākšanas. Ziņo lietu, vēju, ko nu? Bez tā taču dabā nevar, vienmēr jau tie darbi, lai kā, bet vairāk vai mazāk tiek padarīti.

Kas tevi priecē?

Priecē, ja viss ir labi. Pavasarī skatīties, kā aug labība un klusībā priecāties, ka rudenī būs raža. Ļoti priecājos, ja maniem tuvākajiem viss ir labi. Priecājos arī par to, ka vēl esmu gana stiprs un, palīdz Dievam, veselība vēl turas.

Pastāsti par saviem tuvajiem.

Man ir divi dēli un meita, un nu jau septiņi mazbērni. Vecākais dēls Raitis man ļoti daudz palīdz. Viņš sēj un novāc ražu. Pārējo daru es viens pats. Liels palīdzes viņam par to! Viņš dzīvo Rēzeknē. Nezinu, vai tad, kad pienāks tā diena, kad nevarēšu vairs strādāt, viņā būs zemnieks. Dzijli sirdī ticu, ka būs, bet pārliecināts neesmu. Viena mazmeita jau ir precējusies,

turpinājums 12. lpp.

turpinājums no 11. lpp.

bet jaunākajai ir vēl tikai četri gadiņi.

Kāda tev liekas mūsdienu jaunatne?

Atšķirība liela. Mēs kādreiz visu darījām ar diezgan primitīvām lietām. Tagad datori, dažādi telefoni. Domāju, ka viņi pat nevar iedomāties, kā bija skaitīt un rēķināt ar koka kauliņiem. Tagad bērnam trīs gadiņi vai pat mazāk, telefonā orientējas labāk, nekā es savā vecumā. Viņi tagad ir daudz apķērīgāki, bet arī daudz slimīgāki, nav vairs tas dzīves ritms tik kustīgs, kā bija mums. Blēņas arī mēs darījām daudz vairāk, nekā tagadējie bērni.

Kā ar atpūtu?

Kādreiz ļoti patika makšķerēt, tagad sanāk reti. Darbs un darbs. Lai gan nenoliegšu, ka man ļoti patīk vēsture, lasu

internetā, skatos vēsturiskas filmas, arī ceļojumu aprakstus par citām zemēm. Balles mani nevelk, esmu mājas cilvēks.

Vēl gribu pajautāt, kā ar mākslu? Atminos, ka arī man tīki izlīdzējis ar zīmēšanu, kad tas bija nepieciešams uz kādām kāzām vai apsveikumiem?

Sen vairs nezīmēju, bija laiks kad to darīju daudz un bieži. Laikam visvairāk tiku gatavojis darbus Jānim Stulpiņam, jo viņš ļoti bieži bija vedējs kādam jaunajam pārim. Zīmēju lielus plakātus uz lielām papīra lapām. Rakstīju uz tiem arī dažāda satura dzejoļus. Man jau no bērnības padevās rakstīšana un zīmēšana. Arī jaunākajam dēlam Zigmāram ir roka uz to. Viņš beidza Rēzeknes mākslas koledžu. Tad aizgāja mācīties tālāk uz augstsko-

lu. Bija skolotājs. Bet, kā jau zināms, ka skolotājiem algas ir visai niecīgas, neko īpašu nopelnīt nevarēja, tagad strādā citu darbu. Gleznu man nav un kolekcijas arī nav. Nezinu, kā būtu, ja tagad būtu kāds īpašs pasūtījums, kā vispār tiktu galā.

Vienmēr prasu saviem intervējamajiem, ko viņi novēlētu Latvijai un ko novēlētu zemniekiem?

Latvijai – labu valdību! Vairāk domāt par tautu! Netaisīt ne šovu, ne teātri un pašiem savā starpā nestrīdēties! Valdība – laba valdība, tāda tikai var cīnīties par labāku nākotni Latvijai un tās tautai.

Zemniekiem – lai viss izdodas! Nebaidīties! Nebūt slinkiem! Lai katram piepildās savs sapnis!

Paldies – Ināra Baltā

Iespējas ir vienmēr

Vasara galā un jaunieši atgriezušies skolās. Bet kā tad pavadīta vasara? Man ļoti interesēja, kā vasarā gājis Ralfam Bormanim, jo zinu, ka viņš pabija nometnē ārpus Latvijas. Lūk, Ralfa stāstījums.

Kā pavadīji vasaru?

Šī vasara noteikti bija visraibākā un notikumiem pilnākā, kāda man ir bijusi. Tika pavadīts laiks kopā gan ar draugiem, gan ar ģimeni. Nosvinēti svētki, nedaudz arī pastrādāts. Paspēju aizbraukt šur un tur. Bet galvenā nodarbe noteikti bija gatavošanās 12. klasei, kas nu ir mana prioritāte.

Kurp biji aizbraucis?

Paspēju aizbraukt gan uz tuvākām vietām, kā Varakļāni, līdz tādām kā Rīga, taču vislielākais piedzīvojums, kam nespēju noticēt vēl joprojām, bija mana nometne Amerikas Savienotajās Valstīs.

Kā tu tur nonāci?

Apmeklējot izstādi „Skola 2019”, uzzināju par Baltijas – Amerikas Brīvības Fondu (BAFF) un tā piedāvātajām iespējām. Viena no tām bija „Līderības akadēmija 2019”, kas ir paredzēta tieši 11. klašu skolēniem. Ar skolotāju un klases biedru pamudinājumu izlēmu pieteikties. Konkursā divās kārtās tika vērtētas gan manas angļu valodas prasmes, gan motivācija, gan atzīmes skolā un manas līderības prasmes. Ieguldītais darbs bija liels, bet tas, ko es saņēmu pretī, bija neizmērāmi lielāks. Saņemot apstiprinājuma vēstuli, sapratu, ka šī vasara būs īpaša.

Kur dzīvoji un ar ko biji kopā?

No 1500 pieteikumiem uz nometni devāmies vien 40 skolēni no visas Baltijas. Tā bija pilnīgi apmaksāta, bezmaksas nometne, kuras mērķis ir jauno līderu atbalstīšana un attīstīšana Baltijas valstīs, kas norisinājās visu jūliju. Lai sasniegtu Portlendu, Menas štatu ASV, ceļš bija ļoti garš – 18 stundas, tāpēc, ierodoties gala-

Ralfs Bormanis.

Kopā ar nometnes biedriem.

mērķi, bijām ļoti piekusuši – laika zonas darīja savu. Nometnes pirmās trīs nedēļas pavadījām Jaunanglijas universitātē, ļoti modernā, skaistā un salīdzinoši prestižā studentu pilsētiņā. Tā kā universitāte atradās pašā okeāna krastā, izveidojām arī grupiņu, kas gāja peldēt katru dienu. Mājīgās kopsmitnes un daudzpusīgais aktivitāšu piedāvājumu klāsts nodrošināja lielisku brīvā laika pavadīšanu, plašās klases izmantojām, lai mācītos.

Ko apguvi?

Trīs nedēļu garumā apguvām uzņēmējdarbības, biznesa un līderības spēju pamatus. Attīstījām savas personības un prasmes. Iespējams, izklausās garlaicīgi, taču visas stundas notika caur spēlēm, interaktīvām prezentācijām, praktisku darbošanos, un tās bieži vien pasniedza reāli uzņēmēji. Bieži braucām uz tuvākās apkārtnes uzņēmumiem, lai redzētu, ka viss ir iespējams, un izdomai nav robežu. Viss, protams, notika angļu valodā, tāpēc tas prasīja daudz uzmanības, bet ļoti palīdzēja fakts, ka mēs viens otru atbalstījām un uzmundrinājām.

Kādi iespaidi par ASV?

ASV vienmēr tiek asociēta ar iespēju un sapņu zemi, un to tiešām nevar noliegt. Īsto ASV burvību iepazīnām pēdējā, ceturtajā nedēļā, kas bija ekskursiju nedēļa. Trīs dienas pavadījām Ņujorkā, vēl trīs pavadījām galvaspilsētā, Vašingtonā. Redzēju vietas un objektus, ko iepriekš biju redzējis vien televizora vai datora ekrānos. Šī zeme ir neticama. Kontrasti – ir vārds, ko es lietoju. To ļoti labi var just, atrodoties centrālparķa klusumā un mierā, tai pat laikā redzot neskaitāmo debeskrāpju torņus visapkārt vai pildot visparastāko mājasdarbu pašā okeāna krastā.

Salīdzini cilvēkus šeit un tur.

Tas, ar ko man Amerika paliks prātā, pavisam noteikti, būs cilvēki, to man pietrūkst visvairāk. Katrs tur satiktais cilvēks ir atvērts, draudzīgs un izpalīdzīgs. Ierodoties no Baltijas, likās ļoti nesaprotami, ka, ejot pa ielu, blakus var apstāties mašīna, tikai lai teiktu: „Izskatāties pēc tūristiem. Izbaudiet!” Arī, veicot aptaujas, pārliecinājāmies, ka Latvijā nekur tādu pretimnākšanu sastapt nevar. Ļoti žēl, ka arī mēs nevaram būt tādi – priecāties par dzīvi, visu uztvert pozitīvi, rūpēties par citiem. Kur ir palikusi mūsu atvērtība? Varbūt mūsu tautas vidū individuālists vienmēr ir bijis pārkumā, varbūt tas ir aizsācies kādu vēstures notikumu dēļ...

Kāda tavā skatījumā ir Amerikāņu virtuve (ēdieni) salīdzinājumā ar mūsējo?

Viens no lielākajiem pārbaudījumiem bija pierašana pie Amerikāņu virtuves. Jāzsteic Jaunanglijas universitātes ēdnīca, kas vienmēr piedāvāja izcilus, jāsaka, pat pārāk labus ēdienus, milzīgā daudzveidī-

bā un daudzumā. Viss tur ir daudz piesātinātāks: salds ir saldāks, sāļš ir sāļāks, ass ir asāks. Ikdienā neesmu kvēlākais kartupeļu ēdājs, taču jau pēc nedēļas, lai nomierinātu garšas kārpiņas, gribējis parstat, izvārītu kartupeli.

Kā tev visvairāk, esot tur, pietrūka?

Neņemot vērā kartupeļus, protams, pietrūka Latvijas, Degumnieku, ģimenes. Pavadot šo mēnesi ASV, tiešām sapratu, cik Latvija ir zaļa. Nekad nebiju aizdomājies par to, cik mūsu ūdens ir gards, gaiss ir tīrs un ielas ir tīras. Ilgošanos pēc mājām mazināt palīdzēja milzums jauno draugu, ko ieguvi. Lietuvieši, latvieši, igauņi – mēs visi esam tik ļoti līdzīgi. Es pat iemācījos skaitīt igauņiski. Kopā pārdzīvojām gan pārsteigumus, prieka un varbūt mulsuma brīžus, kas mūs ļoti, ļoti satuvināja. Esmu pārliecināts, ka šie kontakti man paliks uz mūžu.

Kādas izklaides tev tika piedāvātas?

Varu apgalvot, ka garlaicīgi man nebija nevienu minūti no visa tur pavadītā laika. Gan pēcstundu peldes, spēļu un kino vakari, gan brīvdienu pārgājieni pa Apalačiem un kajakošana (laivošana ar kanoe laivām) piepildīja mūsu brīvo laiku līdz malām. Un vēl braucieni uz Bostonu vai citām pilsētām ļāva vēl vairāk iepazīt amerikāņu kultūru.

Ko ieteiktu citiem jauniešiem, kas vēl šaubās, piedalīties šādā vai savādākā notikumā?

Ja esmu iemācījies kaut vienu lie-

tu pēc šī piedzīvojuma, tad tas ir tas, ka nekad nevajag pārstāt riskēt. Pieteikties vajag visur, kur tas ir iespējams. Protams, ir jāizvērtē savas prioritātes un varēšana, taču, ja tu apzinies, ka tas, ko tu grasies darīt, palīdzēs tavā pašizaugsmē vai prasmju, zināšanu ieguvē, to noteikti vajag darīt. Pirms gada nekad nebūtu domājis, ka es tiktu atzīts par vienu no 40 labākajiem Baltijas valstu jaunajiem līderiem. „Kas neriskē, tas nevinē!” kopš jūlija šis teiciens man ir ieguvis jaunu nozīmi. Ieteiktu arī ikvienam, kam tas ir iespējams, sekot līdzi Baltijas – Amerikas Brīvības Fonda piedāvātajām programmām visām vecuma paudzēm.

Vai varēsi šādā notikumā piedalīties vēlreiz?

BAFF piedāvā lielu programmu daudzveidību. Arī ASV kongresā satikām latviešu studentus, kas tur nokļuvuši caur šī fonda rīkoto internu prakses programmu. Arī es ceru nepazaudēt šos sakarus ar tik lielisku organizāciju, kas palīdz stiprināt saites starp tik atšķirīgiem, bet tomēr līdzīgiem reģioniem. Pēc vasaras esmu sapratis, ka iespējas ir vienmēr, un to ir daudz, tikai ne vienmēr par tām zinām, vai ne vienmēr mākam tās izmantot.

Paldies Ralfam par iedvesmojošo stāstu! Te nu vēlreiz ir apliecinājums tam, ka nav svarīgi, no kurienes tu nāc, ir svarīgi, uz kuriem tu ej!

Ar Ralfu sarunājās Dace Kalniņa
Foto no Ralfa personīgā arhīva

„Eiropas putnu vērošanas dienas 2019” dabas liegumā „Lubāna mitrājs” aizvadītas!

Lubāna mitrāja informācijas centrs deva iespēju cilvēkiem piedalīties divos Eiropas putnu vērošanas dienu ietvaros radītos pasākumos – „Pīļu būru gatavošanas darbnīcā” 5. oktobrī un putnu vērošanas ekskursijā „Dzērvju rīts Teiču purvā” 6. oktobrī!

„Pīļu būru gatavošanas darbnīcā” norisinājās pie Lubāna mitrāja informācijas centra, visiem kopā darbojoties tika izgatavoti 15 meža pīļu būri, ko ziemā plānots izvietot Kvāpānu un Ideņas zivju dīķos, lai uzlabotu pīļu ligzdošanas sekmes „Lubāna mitrājā”! Pēc būru izlikšanas plānota arī būru kontrole. Paldies Dabas aizsardzības pārvaldes vides inspektoram Dagnim Vasiļevskim par nodarbības vadīšanu un stāstījumu par pīļu būriem un to nepieciešamību.

Savukārt svētdien norisinājās „Dzērvju rīts Teiču purvā”. Tas sākās jau 05:30 un apbalvoja mūs, agri modušos putnu vērotājus, ar skaistu, bet pavisam dzestru rītu. Tīrumi un pļavas bija noklāti ar sarmas kārtiņu un starp tiem spilgti izcēlās krāšņie rudens toņu izrotātie koki! Pēc dzērvju gaidīšanas izlidojot no Teiču purva, devāmies putnu vērošanas ekskursijā pa Barkavas/Bozēnu un Degumnieku lauku apkārtni. Novērojām aptuveni 20 putnu sugas. Daudz redzēti peļu klijāni un mājas strazdi, klāt uz ziemošanu ir bikšainie klijāni, bet laikam visiespaidīgākās bija dzērves, kurām ar autobusu nobraucām garām ļoti tuvu. Tās pacēlās un, lidojot gar pašu autobusa logu, priecēja mūs visus putnu mīļotājus! Paldies „Dzērvju rīta Teiču purvā” vadītājam Rūdolfam Kroičam!

Mēs „Eiropas putnu vērošanas dienu

2019” putnu vērotāji dabas liegumā „Lubāna mitrājs”, mājās aizbraucām ar gandarījuma sajūtu! Kādam tas bija pirmais

uznaglotais būrītis mūžā, bet kādam citam – iepazīta kāda vēl iepriekš nezināma putnu suga, bet vēl kādam – jauki pavadīta nedēļas nogale, esot dabā un vērojot putnus!

Uz tikšanos jau pavasara putnu dienās un Lubāna mitrāja informācijas centra sarūpētajos pasākumos Jums!

Ilze Sauša un Elīna Gaveiko,
Lubāna mitrāja informācijas centrs
Foto no raksta autoru arhīva

Dzīve iet uz priekšu

Kā jau ievadā minēju, šajā numurā tēmas par darbīgiem cilvēkiem. Ikdienā iejot veikalā, tādā mazā pagastiņā, kāds ir mūsējās, pārdevējas jau kļūst tik zināmas un pazīstamas, ka gribās jau teikt savi cilvēki. Un uzrunas forma jūs komunikācijā nebūs tā pareizākā. Šoreiz uz interviju uzrunāju Ilonu Broku, kas strādā veikalā „Velga”.

Iepazīsimies! Pastāsti īsi par sevi!

Dzimusi Madonā, auģusi, mācījiesies Cesvaines vidusskolā. Pēc tam tirdzniecības skolā, jo tajā laikā jau nevarēja vienkārši aiziet un strādāt par pārdevēju. Skolā bija stingri eksāmeni. Jāmācās bija sasiet kaklasaiti, iesaiņot dāvanas ar skaistiem, paštaisītiem pušķiem. Un jā, tās papīra tūtas, kur iesvērt cepumus, konfektes u.t.t. Kas tad tagad, ieliek maisiņā un aiziet!

Prakse bija dažādos veikalos, bez tā nevarēja. Bija arī ļoti labi, stingri un prasīgi vadītāji. Cik auduma netika pārmērīts un sadzīves tehnikas pārbaudīts. Kur nu vēl nebeidzami cukura, miltu, putrainu maisi... Viss bija jāsasver pa kilogramam. Atminos tās nebeidzamās pircēju rindas. No Madonas veikala dzīve aizveda atpakaļ un Cesvaini, jo tur piedāvāja darbu. Cesvaines universālveikals ar plašo piedāvājumu televizoriem, smaržām, tas viss toreiz taču bija deficītprece. Vai dieniņ, kas tik nebija jāpieredz!

Tad arī apprecējos, mums piedzima divi ļoti dēli. Vīram bija savs biznesiņš, es sāku strādāt bārā, vēl vēlāk pārtikas veikalā. Tā nu Dieviņš visu bija iekārtojis, ka vīrs gada laikā nosirmoja un aizgāja no šīs pasaules, tad arī māsa un mamma – visi viens pēc otra. Un vēl pēc diviem gadiem arī brālis. Pēc viesiem šiem lielajiem zaudējumiem liktenis mani atveda uz Degumniekiem. Atkal darbs veikalā, kādā saimniecībā, un nu atkal esmu veikalā Degumniekos. Esmu priecīga, nu jau arī varu sevi saukt par pilntiesīgu Ošupes pagasta iedzīvotāju.

Esi šeit ienācēja, tāpēc noteikti ar skatu no malas vari pastāstīt par mūsu pagastu toreiz, kad tikko atnāci un tagad.

Noteikti ļoti sakopts pagasts. Dzīve iet uz priekšu. Skaistā skolas ēka, ziedi dobēs un podos. Dekorācijas atbilstoši gadalaikiem un svētkiem. Un, protams, „13. km”!

Kādi ir pircēji? Kādreiz bode pagastā bija kā socializēšanās vieta. Vai tagad ir līdzīgi?

Pircēji kolosāli un patīkami. Kā ikviens cilvēks ar savām prasībām un vajadzībām. Satiekas jau arī tagad gan veikalā, gan pastā un aprunājās, īpaši vecākā

paauzde. Ļoti skumju, ka pasta nodaļa „Degumnieki” slēdz, tā nebija tikai nodaļa, bet īpaša vieta, kur pārrunāt, kur aiziet, kur pensionāram naidīgu izņemt. Ne visi varēs viegli pārorientēties

Kā vislabāk vari atpūsties no smagas darba dienas?

Pēc darba dienas nekas nav labāks kā svaigs gaiss, miers un klusums. Tieši tik vienkārši.

Ko tu domā par labdarību. Vai pati esi piedalījies kādā labdarības pasākumā?

Labdarība vajadzīga lieta, kaut vai, ja spējam ar telefona zvanu ziedot un kādam palīdzēt. Pasākumā arī, bet mums laukos jau ar šāda veida pasākumiem tā paskopāk, tādēļ pie mums ir draudzīgā palīdzība, ko arī pati piekopju.

Kā tev šķiet, vai būtu noderīgi rīkot Ziemassvētku tirdziņu pagasta iedzīvotājiem, kur sirsnīgā atmosfērā tiktu aicināti pirkt un pārdot gribētāji?

Labā ideja! Jābūt tikai pašiem atsaucīgiem. Atklātos daudzi slēptie talanti!

Vai mūsu pagasta iedzīvotāji iepērkas taupīgi? Un vai pēdējā laikā nav novērots, ka pircēji izvēlās veselīgākus produktus?

Es domāju, ka taupīgi. Naudas maciņā jau katram ir tik, cik ir. Dzīvo attiecīgi saviem līdzekļiem.

Varbūt strādājot veikalā ir atgādījis arī kāds kuriozs?

Kuriozi, protams, ir, bet tie lai paliek starp pircēju un pārdevēju.

Kādas ir tavas domas par atkritumu šķirošanu? Es ar šausmām skatos, ka pie veikala ir trīs miskastes, bet tāpat atkritumi tiek mesti zemē. Turpat ir šķirošanas konteineri, kur mest stiklu, plastmasu. Ko nu par to sapņot, daži pat miskastē nevar trāpīt!

Domāju, ka tas visur ir svarīgs jautā-

jums. Tik daudzi ir par slinku, lai šķirotu, vai kaut vai elementāri aiz sevis savāktu. Kāpēc atkritumus nest tālāk, ja var iemest kur pagadās. Es noteikti esmu par atkritumu šķirošanu un esmu gatava tos dažus soļus to maisiņu arī aiznest. Tas taču ir tikai cilvēcīgi. Pie veikala regulāri tiek samesti dažādi atkritumi, sākot no izsmēķiem līdz tukšajām pudelēm. Kas to visu lai vāc? Papīrti slinkums iemest atkritumu tvertnē, kur nu vēl ko nest un šķirot. Vai tiešām esam tik slinki un nevarīgi, ka nevaram aizsniegties vai aiziet līdz miskastei? Jāmaina ieradumi, jāizglīto sabiedrība.

Vai esi kino baudītāja, vai tomēr priekšroku dod grāmatām, radio?

Gan, gan. Attiecīgi no garastāvokļa, noguruma un atmosfēras.

Kas tevi spēj iepriecināt tūlīt un tagad?

Viss, kas jauks un patīkams.

Ja tev būtu sevi jāsalīdzina ar koku, kurš tas būtu un kādēļ?

Dēla draudzene, uz šo jautājumu atbildēja, ka ābelei. Laikam jau tādēļ, ka sīksta.

Vai piekriti, ka katra cilvēka veiksmē ir viņa paša rokās?

Arī...

Drīz jau 18. novembris, ja tev būtu iespēja uzrunāt latviešu tautu, ko tu teiktu vai novēlētu?

Izbaudīt un nosvinēt šos svētkus! Priecāties par mūsu mazo Latviju! Novērtēt ģimeni un cilvēkus sev apkārt, ne tikai svētkos. Cienīsim savu valodu un zemi. Cienām viens otru un cits citu, esam sirsnīga, cilvēciska un dzīvi mīloša tauta.

Paldies Ilonai par sarunu. Lai arī turpmāk jauki un saprotoši pircēji un tuvākie vienmēr blakus rokās stiepienā!

Dace Kalniņa

Foto no personīgā arhīva

Kā izvairīties no lauksaimniecības produkcijas izkrāpšanas?

Valsts policija informē, ka vasaras un rudens periodā no zemniekiem un zemnieku saimniecībām ir saņemti iesniegumi par lauksaimniecības produkcijas izkrāpšanu. Ir secināts, ka saimniecībās ierodas persona, kura stādās priekšā kā produkcijas uzpirkšanas uzņēmuma pārstāvis ar piedāvājumu iegādāties saražoto produkciju, piedāvājot samaksu, kas ir augstāka par tirgus cenu. Saņemot piekrišanu pārdojot produkciju, uzpircejs lūdz tās paraugus ar mērķi noteikt tās kvalitāti. Pēc neilga laika, uzpircejs sazinās ar zemnieku saimniecību, kuru viņš bija apmeklējis iepriekš, un izsaka savu piedāvājumu produkcijas iegādē. Veicot darījumus ar zemniekiem, uzpircejs uzrāda savus personas apliecinājumus dokumentus un uzņēmuma pilnvaru, kā arī iesniedz pirkuma līgumu un pavaddokumentus. Līgums ar zemnieku saimniecību tiek sastādīts šķietami ticamā veidā, taču realitātē līgums nav spē-

kā esošs, jo gan pilnvara, gan zīmogs ir viltots, lai gan uzņēmums, kuru it kā persona pārstāv, ir eksistējošs. Līgumā norādītajā termiņā uzpircejs neveic apmaksu par iegādātajām precēm.

Šis ir veids, ka visbiežāk tiek izkrāpata lauksaimniecības produkcija.

Lai izvairītos no šāda veida krāpšanām, pirms slēgt vienošanos par saražotās produkcijas pārdošanu, zemniekam ir jāpārliedz par uzņēmuma, kas vēlas to iegādāties, eksistenci un vai persona, kura pārstāv uzņēmumu tur strādā un ir tiesīga slēgt šādus darījumus. Gadījumos, kad pircējs par lauksaimniecības produkciju zemniekam piedāvā lielāku samaksu nekā ir tās tirgus vērtība, ir jāpievērš pastiprināta uzmanība, jo šāds fakts, iespējams, norāda uz iespējamo krāpšanu.

Informācija no LAD mājas lapas

Uzmanību!

Degumniekos laukumā pie veikala iespējams izmest šķirotos atkritumus bez maksas. Viens kontainers ir stikla atkritumiem, bet otrs un trešais papīram, plastmasai un metālam. Šajos drīkst mest – biroja papīru, avīzes, žurnālus, grāmatas, reklāmas bukletus, kartonu, iepakojamo papīru, skārdenes, alumīnija dzērienu iepakojumus, izmazgātas konservu kārbas, pet pudeles, sadzīves ķīmijas iepakojumus, ietinamo plēvi, polietilēna iepakojumu. Bet nedrīkst mest – vienreizlietojamus traukus, papīra dvieļus un salvetes, tualetes papīrus, folija iepakojumus (čipšu pakas, konfekšu papīriši), krējuma/margarīna/jogurta iepakojumus, olu iepakojumus (plastmasas), autiņbiksītes, tetrapakas, rotaļlietas, laminētu papīru, dzērienu kartonu iepakojumus, putplastu.

Cienīsim sevi, mīlēsim dabu – šķirojam!

Kauna stabs

Vēl tikko izdzisušas sveču vaka-
ra svečītes Krievbirzes kapos. Tuvinieki
steidz pirms sala un sniega sakopt un
ieziemot kapiņus, bet ak vai, atkal jau
pie tuvinieku kapiņa paviesojies zaglis.
Šoreiz iekārojis grābeklīti, tiesa gan, visai
skaists un jauns bijis. Saimniece nekaut-
rējusies apstaigāt arī tuvākās kapu ko-
piņas, ja nu kāds nevērīgs kapu kopējs
aizņēmijs, bet nolīcis atpakaļ pie neistā.
Bet nē... Tātad grabeklītis aiznests? Nez

zaglis ir kaut ko dzirdējis par to, ka kapu
zeme ir svēta un no tās nestās lietas mā-
jās piesaista vien nelaimi? Zinu, ka lielākā
daļa lasītāju šausmināsies līdz šim stās-
tam un noteikti atsauks atmiņās kādu si-
tuāciju no savas pieredzes, kad pie kapu
kopiņas kas pazudis. Bet, ja nu zagli, lasi
šīs rindas, aiznes gan to grābeklīti atpa-
kaļ, dvēseles kapos noteikti tevi pamanīja
un labu tev tā iegūtā manta nenesīs!

Dace Kalniņa

*Teve zeme, atdodu es sevi visu.
Vien saknes atstāju,
Lai izdzen jaunu asnu.
(V. Kokle-Līviņa)*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Martiņai un pārējiem tuviniekiem,
Ilgoni mūžībā aizvadot.

Salenieku ģimene

ZIŅAS NO FELDŠERPUNKTA

Sarmīte Saulīte pacientus pie-
ņem ierastajā darba laikā. Arī dak-
teris Reinis Rudzāts pieņem vizītes
Degumniekos, ja būs pieteikušies
pacienti. Darba laikā pieņemšanas
kārtība tā pati. Iepriekš jāpiesakās pa
tālruni – 22023737.

Sarmīte Saulīte

MULTIFUNKCIONĀLAJĀ CENTRĀ „13. KM”

21. novembrī plkst. 12.00

Laiņi aicināti visi pagasta seniori,
kas sirdī jūtas jauni, lai kopā pavadītu
laiku SPĒĻU PĒCPUSDIENĀ!

Disciplīnas – „Cirks”, „Riču-raču”,
„Dambrete”, „Domino”

Tevi sagaida dažādi mazi pārstei-
gumi. Atnāc gan, noskaidrosim veik-
smes, veiklības un gudrības lūtinātos!

Ieeja bez maksas

Sīkāka informācija – 29240839

12. decembrī plkst. 12.00

Aicinām pagasta seniorus kopā
izbaudīt burvīgo Ziemassvētku gaidī-
šanas laiku. Ar skaņām, gaismiņām,
smaržām un labām sajūtām.

Diena, tieši tev, lai aizmirstu ikdie-
nas rūpes un nedomātu ne par ko, tikai
par sevi, labām domām un sajūtām.

Ieliec kabatā kādu laba novēlē-
jumu svētkiem un esi gatavs radoši
darboties!

Ieeja bez maksas

Sīkāka informācija – 29240839

Izdod Ošupes pagasta pārvalde

Degumnieki. Tel. 64829604,

Reģ. apl. Nr. 1640

Atbildīgā par izdevumu **Dace Kalniņa**,

tel. 28893026

E-pasta adrese: dacekalnina13@inbox.lv

Iespiests SIA „Erante” tipogrāfijā

Tel. 64860983, 65230116

Tirāža 500 eks.